

بررسی وضعیت امنیت شهری و ایجاد حس سرزندگی حیوانات در خصوص ساماندهی صحیح آنها توسط سازمان‌ها و ارگان‌های مربوطه؛ نمونه موردی: ارائه کمپ و خانه حیوانات در محیط زیست

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۷/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۸/۱۸

کد مقاله: ۷۶۸۳۰

محمد بهزاد پور^۱، درسا شجاعی^۲

چکیده

پژوهش حاضر بر آن است تا زیستگاه حیوانات شهری و سرگردان و بی‌خانمان را ارائه کند و در ساخت آن توسط شهرداری مناطق مختلف کشور از قبیل تهران و دیگر شهرهای ایران انجام گردد؛ درست است که رسیدگی به آنها اولویت اول کشور نیست و مسائل بسیاری هستند که باید به آنها رسیدگی گردد، اما قرار هم نیست از آنان غافل باشیم و تنها به منافع خویش از حیوانات بهره ببریم و دیگر گونه‌های جانوری که سود ندارند و مسئولیت بیشتری دارند برای بقای بیشتر خودمان خواسته یا ناخواسته نابودشان کنیم بلکه می‌توان آنها را در محیط‌زیستی مناسب با امکانات صحیح، تا زمان به سرپرستی گرفتنتشان در کمپ‌های ارائه شده حفظ و نگهداری کنیم؛ در موارد دیگر فضاهای بیشتر را برای حیوانات باغ‌وحش با توجه به عواطف و نیازهای زیست‌محیطی آنها مطالعه و در نظر بگیریم و همچنین حیوانات حیات‌وحش را می‌توانیم با مرزبندی‌های مشخص و حفاظت شده بیش‌ازپیش اجازه دهیم به زندگی طبیعی و محیطی خودشان برگردند. در ادامه موارد دیگر چون در نظر گرفتن سازه‌هایی برای پرندگان از قبیل کبوترها در نظر گرفته می‌شود، تا این‌گونه شاهد نظم و سازماندهی بیشتر در کشور باشیم؛ زیرا انسان برای ادامه زندگی نیاز به یک محیط‌زیست سالم و بهداشت درست دارد درواقع آنچه را که برای خود می‌پسندیم نخست برای دیگر مخلوقات خدا اعم از انسان و غیر انسان بپسندیم؛ و اَیُّ کَلِمَةٍ حُکْمٌ جَامِعٌ: اَنْ تُحِبَّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ، وَ تَكْرَهُ لَهُمْ مَا تَكْرَهُ لِنَفْسِكَ! (حضرت دوست، امام علی علیه السلام) بر این اساس نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد ارائه و نقش سازه‌های صحیح برای زیستگاه جانوران در مناطق سبز و اقلیم‌های مناسب با گونه‌های مختلف زیست‌محیطی آنان را طبقه بندی کنیم تا آغازی باشد برای صلح بیشتر با محیط جانوری و حفظ آنان در چرخه محیط‌زیست؛ افزون بر آن براساس تحقیقات که گفته می‌شود حمایت حیوانات با نام «جهانی برای همه» این پژوهش هدف دارد عنوان کند که «ارائه خانه و آشیانه با کیفیت و مناسب برای همه» که بهتر است برای امنیت شهری و حس سرزندگی حیوانات تعبیه گردند.

واژگان کلیدی: خانه و کمپ حیوانات، زیستگاه پرندگان، حیوانات سرگردان شهری، محیط‌زیست حیوانات، مرزبندی حیات‌وحش

۱- محمد بهزاد پور: گروه معماری؛ واحد هشتگرد؛ دانشگاه آزاد اسلامی؛ هشتگرد؛ ایران.

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی؛ علوم و تحقیقات؛ ایران. (نویسنده مسئول)

۱- مقدمه

مقاله حاضر باهدف بررسی مراکز خانه حیوانات در کشورهای مختلف که در وهله اول سعی در نگهداری محیطزیست سالم و ممانعت از خطرهای تهدید شونده در تعامل با حیوانات و انسان‌ها را دارد، همچنین حفظ انواع گونه‌های مختلف حیوانات داخل شهر اعم از سگ‌ها، گربه‌ها، پرندگان و اصول نگهداری گونه‌های دیگر مثل حیوانات باغ‌وحش، حیات‌وحش باتوجهبه قوانین و شیوه حفظ نگهداری آنها در بیرون شهر با امکانات صحیح و نظارت درست در نظر گرفته شود که در این مقاله مورد موشکافانه قرار می‌گیرند تا این ایده‌ها را بتوان در ایران برای نگهداری حیوانات خیابان و بیابان تعبیه کنیم که سرپناهی موقت باشند برای زیستن آنان در کمپ‌های پیشنهادی، تا زمان تعیین شده از زمان ورود آنان تا پیدا شدن صاحبان آنان محافظت و مراقبت گردد. این ایده توسط سازمان‌های مربوطه و معمارهای جامعه که مطمئناً رسالت آنان سازماندهی کشورشان می‌باشد باتوجهبه استانداردهای موجود بررسی می‌شود، زیرا انسان و حیوانات همواره در تعامل با یکدیگر جزئی از پیوندهای ناگسستگی از قدیم تا به امروزه در طبیعت بوده‌اند؛ تا جایی که حیات خود را بر حیات جانداران بنا نهاد وزندگی آنها را الهام‌بخش زندگی خویش و حفظ آنها را به دست بشر سپرد؛ هدف دیگر خانه حیوانات، می‌تواند دسترسی بهتر و سریع‌تر دامپزشکان مربوطه آنان با تجهیزات مناسب در محیط باشد؛ زیرا همان‌طور که برای تمامی ناسلامتی‌ها و بی‌نظمی‌های جهان درمان و راه‌حل وجود دارد برای حیوانات و کنترل نسل آنها در محیط جانوری مناسب هم درمان و اصول نگهداری نیز می‌توان میسر گردد، و تا پیدا شدن صاحبان حقیقی آنان راه‌حل درستی است که آنها را آموزش دهند و اگر نیاز به بهبودی لازم دارند با نگهداری و درمان صحیح متخصصان نجات و کنترل یابند؛ همان‌طور که گفته شد آموزش دهندگان حیوانات به‌طوری مطلوب در این‌گونه محیط صحیح با امکاناتی لازم برای روند آموزش در این کمپ‌ها می‌توانند حضور پیدا کنند. مطمئناً با درنظرگرفتن این روند شاهد پایان نابودی و انقراض حیوانات هم در سطح شهر و هم در محیط‌زیست خواهیم بود و افزون بر آن آنها را هم از حقوق داشتن زندگی و زیستن همچون انسان‌ها بهره‌مند سازیم؛ زیرا حیوانات هم به‌مانند انسان‌ها ارتباطی ناگسستگی با طبیعت دارند که بقاء، آموزش و کنترل و رسیدگی به آنها در زیستگاه صحیح جاویشان را به دست انسان‌ها سپرده شده، همچنین می‌توان خطر آسیب اجتماعی چون رفتارهای نابهنجار و بیماری‌هایی چون هاری و ... کاهش دهیم.



شکل ۱- دیاگرام توصیفی متغیرهای پژوهش

۲- پیشینه پژوهش

پیشینه این مقاله باتوجهبه جستجوهای موشکافانه صورت گرفته را می‌توان به سه دسته تقسیم‌بندی کنیم در مرحله اول منابع پژوهشی درباره روند چگونگی پیوند دوباره با طبیعت است و انسان برای تعامل با محیط‌زیست و نگهداری آن می‌کوشد تا حقوق دیگر موجودات را در این مرزوبوم حفظ کند و در کتاب‌هایی از قبیل (حیوانات محو شده آرن استیپی، ۱۳۹۶)، (جامعه‌شناسی آنتونی گیدنز) و ... غیره عنوان گردیده در مرحله دوم نقش و حقوق حیوانات و زیستن آنان در محیط‌زیست می‌باشد که از منابعی چون (نگاه دین مدارانه امیرمؤمنان به طبیعت) و (کنترل حیوانات شهری توسط مدیریت شهری ...) می‌باشد که فرهنگ نگهداری آنان و تأثیر آنان بر کشور را توصیف نموده‌اند در مرحله سوم نتایج مقاله حاضر بر آن است که عنوان می‌کند با ارائه خانه و کمپ حیوانات و ساماندهی آنان چطور می‌توان هم برای آنها سرپناه و محیط‌زیستی صحیح با امکانات درست تمیز و کم‌هزینه‌تر از مراکزی چون پناهگاه‌ها تعبیه کرد و هم به نظم و امنیت را به شهر و محیط انسان‌ها برگرداند که این مقاله و نتایج آنها به‌روشنی بیان می‌کند که بررسی شرایط و وضعیت حیوانات از گذشته تا کنون و نقش‌هایی که در نظام شهری و محیط‌زیست ایران و تعاملات حیوانات با عموم مردم کشور داشتند را وضع نموده است.

در هر دو مورد اول جدول (عنوان‌های ۱ و ۲) به طور مستقیم به حقوق، احترام در گفتار، رفتار و آموزش در برخورد با حیوانات در محیط‌زیست و اهمیت نحوه زندگی آنها صحبت شده است و در دو عنوان دیگر (۳ و ۴) به طور واضح بیان گردیده که با نظم، کنترل و ساماندهی حیوانات در سطح شهر موجب آسایش همه شهروندان در کشور می‌گردد و همچنین هیچ حیوانی دیگر مورد آزار و سرگردانی قرار نخواهند گرفت.

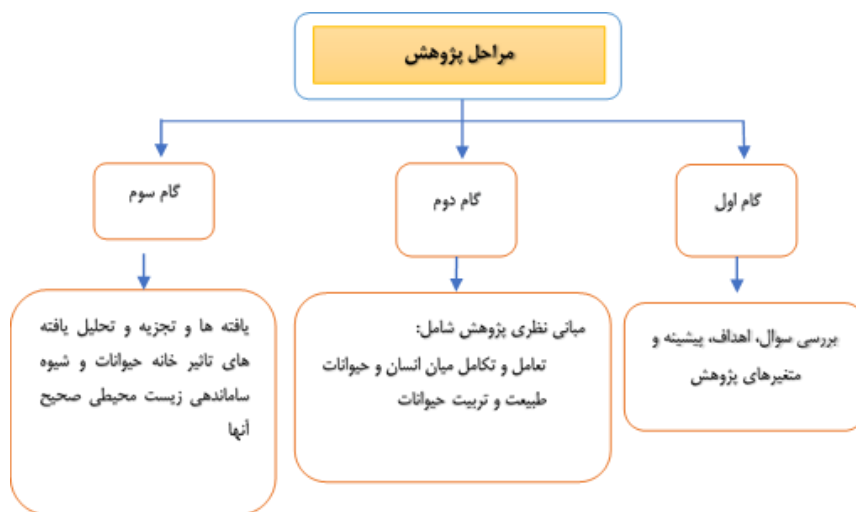
جدول ۱- پیشینه تحقیق زیستگاه حیوانات

ردیف	عنوان	نویسنده	محل	سال	نتایج
۱	حیوانات محو شده	استیپی آرن	دانشگاه وسلین	۲۰۱۲	در این کتاب راجع به احترام به حیوانات حتی در کلام انسان‌ها و مخاطب قرار دادنشان صحبت می‌کند.
۲	جامعه‌شناسی	آنتونی گیدنز	نشر نی	۲۰۱۵	در این کتاب بر این نظر است که با آزمایش‌ها و تحقیقات متعدد انجام شده توسط دانشمندان و پژوهشگران حیوانات هم دارای روح و روان افزون بر آن بسیار اجتماعی که با تربیت آنها می‌توان تعامل بین آنها و انسان‌ها به راحتی برقرار گردد.
۳	میزان تحقق‌پذیری احساس امنیت شهروندان با بهره‌گیری از الگوی حکمروایی مطلوب شهری	محمد اسداللهی	مهندسی ساختمان و علوم مسکن	۱۳۹۹	بر اساس هرم مازلو نیازهای اساسی و نیازهای روانی انسان از محیط بسیار قابل اهمیت و مهم می‌باشد که امنیت و نظم شهری در این دسته قرار می‌گیرند که باید توسط مدیریت-های شهری ساماندهی شوند صحبت شده است.
۴	نگاه دین مدارانه امیرالمؤمنین به طبیعت	راسخی، فروزان	فصلنامه هفت آسمان، شماره ۲	۱۳۸۹	این مقاله بر آن است که ارتباط انسان مانند آیین‌های است از بازتاب‌دهنده رفتار آدمی در واقع هرچقدر از محیط و طبیعت خود پیروی و محافظت کنیم شاهد نظم و پاکیزگی بیشتری خواهیم بود

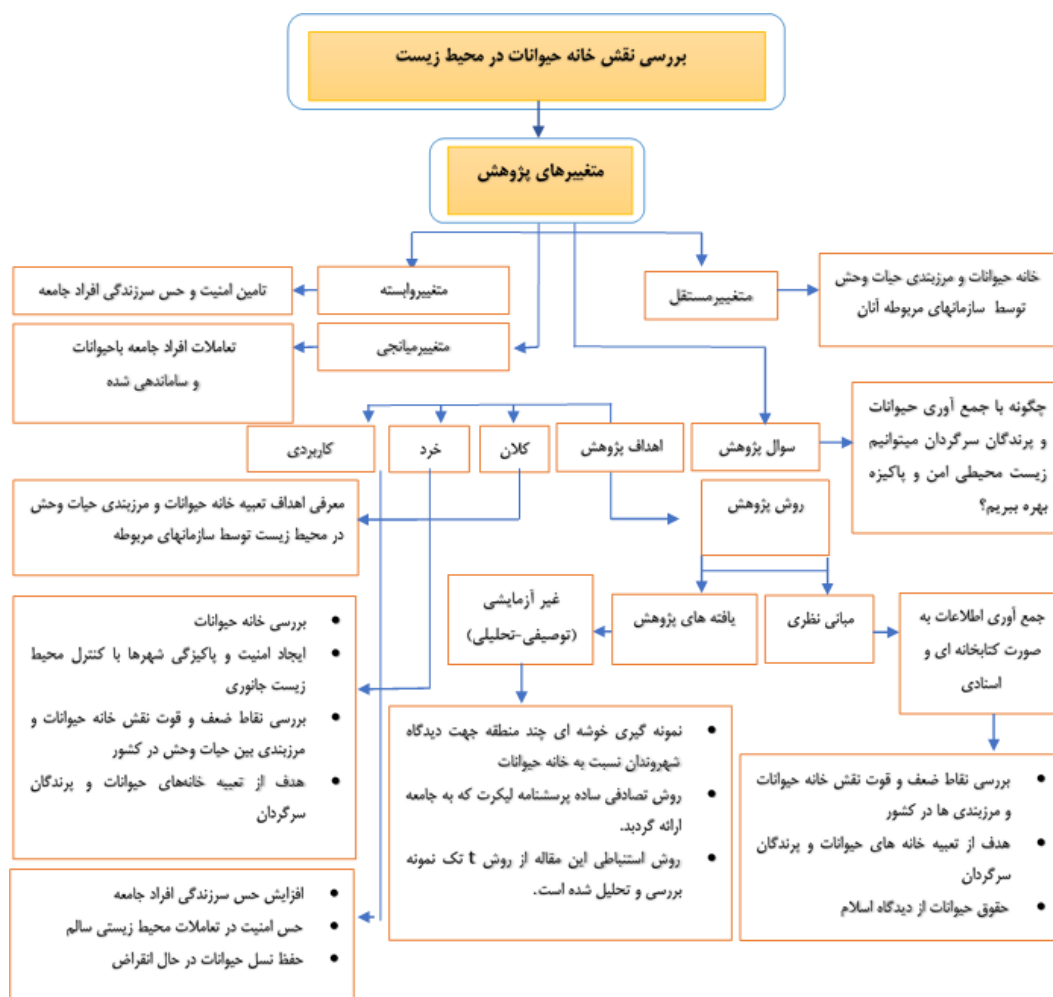
این پژوهش تلاش دارد که با ارائه خانه و کمپ‌های استاندارد، در محیط‌زیستی مشخص به لحاظ مناطقی با آب‌وهوایی مناسب ۱. حیوانات سطح شهری و پرندگان ۲. مرزبندی حیوانات حیات‌وحش مناسب با اقلیم آب‌وهوایی آنان (زیرا اگر در مناطق مرزبندی شده و تفکیک شده حیوانات حیات‌وحش در حال انقراض آب‌وهوای مناسب و جستجوی راحت غذای کافی برایشان باشد از لحاظ غریزی از وارد شدن به مناطق انسان‌ها دوری می‌کنند؛ اما وقتی آب و غذایشان را پیدا نکنند و مرز درستی هم نباشد به راحتی به مناطق انسان‌ها وارد می‌شوند) ۳. ارائه سازه‌ها و پلان‌های درست برای حیوانات با توجه به رفتار، روحیات و نیازهای آنها باید مورد بررسی و مطالعه قرار گیرند تا از افسردگی و زندگی سخت آنها ممانعت شود.

۳- روش تحقیق

پژوهشگر با استفاده از شیوه کتابخانه‌ای و مطالعه و مرور متون و منابع مرتبط با موضوع و همچنین با استفاده از روش تحلیلی توصیفی به جمع‌آوری اطلاعات در حوزه مورد مطالعه پرداخته است غالب مطالعات تحقیقی، یک‌روند مطالعات را در پی می‌گیرند که به سادگی قابل تشخیص است و شامل رویه‌های مشترک خاصی مانند بیان مسئله، جمع‌آوری اطلاعات و نتیجه‌گیری می‌باشند. جزئیات این رویه‌های خاص تا حدود زیادی با روش تحقیق معین می‌شوند که هریک از این روش‌ها برای پاسخ‌گویی به یک نوع مسئله متفاوت هستند (خاکی، ۱۳۷۸) و از شیوه دیگر چون روش میدانی و پرسش‌نامه لیکرت و پایایی آن طبق فرمول کرونباخ و میانگین آنها (نمونه‌گیری t مستقل) محاسبه و گردآوری شده است.



شکل ۱- مراحل انجام پژوهش



شکل ۲- مراحل روش تحقیق

۴- مبانی نظری

۴-۱- تکامل

بر طبق نظریه داروین، تکامل نوع انسان در نتیجه فرایندی اتفاقی پدیدآمده است. در بسیاری از ادیان، حیوان ها و انسان ها مخلوق مداخله الهی پنداشته شده اند. تکامل نتیجه چیزی است که داروین آن را انتخاب طبیعی نامید. مفهوم انتخاب طبیعی ساده است. همه موجودات زنده برای زنده ماندن نیازمند غذا و منابع صحیح مانند حفاظت در برابر شرایط نامساعد اقلیمی و... هستند (کتاب جامعه شناسی گیدنز). در وهله اول باید به نوعی که در این پژوهش ذکر می گردد زادوولد حیوانات شهری را که به مراتب بیشتر از گذشته تا به امروز است کنترل کنند تا محیط بتواند غذای آنها از قبیل بر اساس روایات آب و غذای تمیز را فراهم کند. با این روش جامعه ای که آنها را به درستی نگهداری می کنند، می توانند زیست جانوری شان را بهتر با محیط انطباق دهند، درحالی که دیگر کشورها از قبیل کشورهای جهان سوم که کمتر توانایی فراهم آوردن شرایط ساده محیطی را دارند باعث نابودی انواع متعددی از گونه های حیوانات حیات وحش و شهری و گونه های پرندگان شدند؛ درحالی که ارائه خانه و کمپ حیوانات می تواند افزون بر سازماندهی محیط زیستی، آنها را از شرایط نامساعد نجات دهد.

۴-۲- طبیعت و تربیت

الف- زیست شناسی اجتماعی: مطالعات زیست شناسان اجتماعی که همانندی های نزدیکی میان رفتار انسانی و رفتار حیوانات می بینند، این طرز تلقی را به رویارویی فراخوانده است اصطلاح زیست شناسی اجتماعی از نوشته های ادوارد ویلسون گرفته شده است (Wilson, 1978) این اصطلاح به کاربرد اصول زیست شناختی در تبیین فعالیت های اجتماعی همه حیوانات اجتماعی، از جمله انسان اشاره می کند، مطابق نظر ویلسون، بسیاری از جنبه های حیات اجتماعی انسان در ترکیب ژنتیکی ما ریشه دارد. زیست شناسی اجتماعی مهم است؛ اما بیشتر از نظر آنچه که مهم می باشد درباره زندگی حیوانات نشان داده تا آنچه که در مورد رفتار انسانی اثبات کرده است. براین اساس است که همراه با مطالعات رفتار پژوهشگران زیست شناسی که بیشتر به پژوهش

میدانی در میان گروه‌های حیوانی پرداختند با مطالعه درباره حیوانات در شرایط مصنوعی در باغ‌وحش‌ها یا آزمایشگاه‌ها، زیست‌شناسان اجتماعی توانسته‌اند نشان دهند که بسیاری از انواع حیوانی بیش از آنچه قبلاً تصور می‌گردید اجتماعی و دارای احساس هستند. (کتاب جامعه‌شناسی گیدنز).
باتوجه به این نظریه که می‌گوید حیوانات کاملاً از احساسات و عواطف‌های مختلف همچون انسان‌ها برخوردارند و درد و رنج، حس و خوشبختی و ... به‌خوبی درک می‌کنند.

۴-۳- پرندگان

الف- پارک‌ها و فضاهای سبز شهری زیستگاه پرندگان: فضاهای سبز شهری علاوه بر اینکه مکان تفریحی برای شهروندان هستند، زیستگاه بسیاری از پرندگان شهری (مانند خانواده گنجشکانان) می‌باشند. (میلاد لطیفی، ۱۴۰۰) که با در نظر داشتن لانه-های شهری یا سازه‌های پرندگان آنها از پراکندگی و سردرگمی در سطح شهرها نجات می‌یابند.

ب- جایگزین کاربری‌های شهری به‌جای زیستگاه‌های پرندگان: تعیین و توسعه غیراصولی کاربری‌های شهری می‌تواند زیستگاه بسیاری از پرندگانی که در فضاهای سبز زیست می‌کنند دچار مشکل کند. کاهش فضاهای سبز شهری در فرایند تغییرات کاربری باعث می‌شود بسیاری از پرندگان زیستگاه دائمی و موقت خود را از دست بدهند، به‌طوری‌که می‌توان بقا این پرندگان را تهدید کند. (میلاد لطیفی، ۱۴۰۰)

ج- شهرها و زیستگاه پرندگان: لذا به دلیل وابستگی بعضی از پرندگان به فضاهای سبز شهری و تراکم این نوع کاربری‌ها در حاشیه شهرها می‌توان گفت: پراکنش و فراوانی پرندگان در حاشیه شهر بیشتر از مراکز شهر به چشم می‌خورد. همچنین به دلیل افزایش تنوع کاربری‌ها (کشاورزی، باغی، جنگل و پارک) در حاشیه شهر تنوع گونه‌ای بیشتری از پرندگان را می‌توان در حومه شهرها مشاهده کرد.

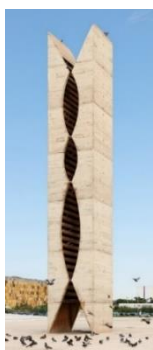
بنابراین، نتیجه می‌گیریم آرایش کاربری‌های سرزمین و تنوع کاربری‌ها می‌تواند در میزان تنوع زیستی پرندگان شهری تأثیر بسزایی بگذارد که می‌توان برنامه‌های توسعه شهری ما با در نظر گرفتن مهبیاکردن زیستگاه‌های امن برای پرندگان شهری باشد. همچنین پیچیدگی سیمای سرزمین می‌تواند باعث افزایش تنوع زیستی پرندگان شود. (میلاد لطیفی، ۱۴۰۰)



شکل ۴- آرایش کاربری‌های درست سرزمین در جهت از بین بردن زیستگاه پرندگان (میلاد لطیفی - ۱۴۰۰)



شکل ۳- گونه‌های پرندگان در سطح شهرها (میلاد لطیفی - ۱۴۰۰)



شکل ۵- خانه کبوتر (اسکار نیمار ۱۹۸۶)

۴-۴- ساختمان‌های کبوتران

کبوترخانه‌های باستانی را می‌توان در نقاط دوردستی مانند اسکاتلند و ایران یافت. اسکار نیمایر یک نمونه مدرن‌سیم در میدان عمومی در برازیلیا ساخته است و همین‌طور که در سومین تصویر شکل شماره ۱۰ مشخص است ساختمانی مثل ساختمان انسانها نیز برای کبوترها به دست معمار مربوطه (نیمار اسکار)



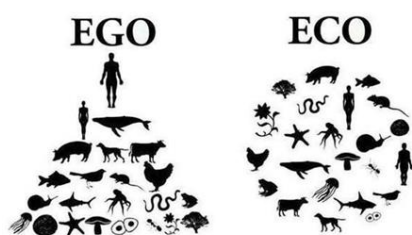
شکل ۶- برج تکثیر آزاد برای پرندگان در لهستان ورشو، پولسکا ۲۰۱۲

طراحی و ساخته شده است.

این نوع ساختمان‌ها بهتر است در تمامی شهرهای ایران تعبیه گردند تا شاهد پرندگان سردرگم سطح شهر، کنار زباله‌ها و ... نباشیم.

۴-۵- حقوق حیوانات شهری

گزارش‌ها در خصوص حیوان آزاری مهم‌ترین موضوع بوده که رتبه اول از محتوای مورد بررسی را به خود اختصاص داده است. (فارس تاریخ انتشار، ۱۴۰۰)؛ درواقع با ترویج و آموزش مهربانی نسبت به حیوانات از آزار و اذیت و خشونت علیه آنان دیگر شاهد این موضوع در زندگی و جامعه خود نخواهیم بود؛ به طور مثال با اسکان‌دهی حیوانات که فقط به خانه‌ها و معیارهای خاصی نیاز دارد (داشتن محوطه محصور) لذا نادیده‌گرفتن این گزینه می‌تواند به طور بالقوه پناهگاه را به ناکارآمدترین مرتبه در نگهداری و مراقبت از حیوانات کاهش دهد و همچنین می‌تواند به‌عنوان نوعی تبعیض اجتماعی یا فرهنگی دیده شود. (شهین غمگسار، ۱۳۹۸) دقیقاً با در نظر گرفتن فضاهای محصور شده یا آشیانه و کمپ‌های مناسب برای حیوانات سرگردان می‌توان بسیار به‌صرفه‌تر از تعبیه پناهگاه‌ها و هزینه‌های زیاد پناهگاه‌ها که برای سازمان‌های مربوطه بر می‌دارند ممانعت شود و در این کمپ‌ها می‌تواند تا زمان تعیین شده از بدو ورودشان تا زمانی که صاحبانی برای آنان پیدا شود نگهداری شوند؛ یا در نظر گرفتن لانه‌هایی برای پرندگان آنان را از پراکندگی در سطح شهر محفوظ نگه می‌دارد که می‌توانند در فضاهای صحیح زیست‌محیطی به زندگی و بقای خود ادامه دهند.



شکل ۸- حقوق انسان‌ها و حیوانات

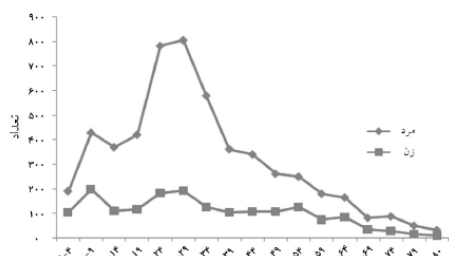
۱	• حیوان آزاری
۲	• ورود پلیس و تصویب تشدید مجازات حیوان آزاری
۳	• انتقاد از خرید و فروش پرندگان مهاجر
۴	• انتقاد از صید بی رویه ماهی‌ها و گسترش صید تیرال
۵	• حفاظت از حشرات و پرندگان
۶	• کمپین تحریم باغ وحش

شکل ۷- حقوق حیوانات

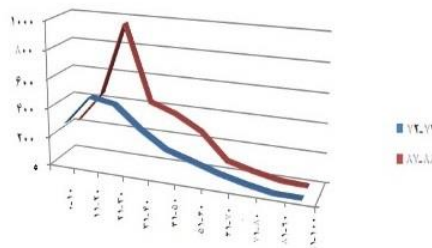
مهاتما گاندی می‌گوید: بزرگی و عظمت یک ملت و پیشرفت معنوی آن می‌تواند در راه درمان حیوانات آن مورد قضاوت قرار گیرد. باید پذیرفت که حیوانات نیز دارای مقام اخلاقی بوده و در زندگی خود دچار رنج و عذاب می‌شوند. اگر قبول کنیم که حیوانات نیز دارای بعد معنوی هستند پس باید خود را در قبال آن‌ها مسئول بدانیم. ما از حیوانات برای سرگرمی و مقاصد علمی بهره می‌گیریم حال قضاوت کنید آیا درست است که با موجوداتی که دوست و همدم ما هستند چنین بی‌توجه و بی‌اعتنا باشیم؟ (World pets, 2021)

۴-۶- حیوانات حیات وحش سرگردان و شهرهای بدون مرزبندی برای آنها

آمار و دیگرگام‌ها در ادامه نشان از گزندگی حیوانات کلافه و بی‌خانمانی هستند که به‌جای آزار، به آموزش توسط انسان‌ها در زیستگاه‌هایی چون کمپ‌های مناسب و مشخص نیاز دارند که در کشورهای دیگر در پارک‌های مختص حیوانات سرگردان و کمپ‌های مناسب با عقیم‌سازی برای کنترل نسل آنان به این سبک ادامه می‌دهند و اما در ایران پس از اقیم‌سازی و با نشان گوشواره آنها در سطح شهر توسط شهرداری رها می‌گردند؛ لذا با آموزش و کنترل حیوانات می‌توانیم شاهد کاهش آمار گزندگی و تعامل و امنیت شهر بین انسان‌ها و حیوانات در جامعه باشیم، زمانی که خانه حیوانات را ارائه کنیم نتیجه آن تفکیک فضاهای محیط‌زیستی در فضای سبز کمپ می‌باشد که می‌تواند ترس و بیماری آنها از خودمان را کاهش دهد؛ آمار ذیل برای قسمت‌هایی از مناطق کشور (از قبیل استاد فارس) می‌باشد که از طریق درمان PEP مردم از حیوان گزندگی بود این مقاله بر آن است که به‌جای افزایش هزینه درمان پزشکی هاری برای انسان‌ها بر اساس نمودار آمار با جمع‌آوری آنان از سطح شهر و نگاه‌داشتنشان در محیط‌زیستی صحیح و فضاهای سبز مناسب تفکیک شده از محیط شهری انسان‌ها و ارائه خانه حیوانات باتوجه به اقلیم آبوهوایی آنان که با نظارت و سازماندهی شهرداری تأسیس می‌گردد می‌توان آمار بیماری و سردرگمی آنان را کاهش دهند (در حال حاضر پناهگاه‌ها مثل قفس‌هایی هستند که علاوه بر هزینه‌های زیاد، امکاناتی از قبیل آموزش، درمان اساسی و زندگی راحت برایشان مقدور نیست) و همچنین هزینه‌هایی از قبیل درمان واکسن‌های هاری، حیوانات ناتوان جسمی و ... برای خود حیوانات تهیه گردد.



شکل ۱۰- توزیع گاز گرفتگی تفکیک گروه‌های سنی بر حسب جنس در استان فارس در سال ۱۳۹۰ (فیروز اسماعیل‌زاده و همکاران، ۱۳۹۳)



شکل ۹- توزیع افراد گزیده شده توسط حیوانات مشکوک به هاری بر حسب گروه‌های سنی و به تفکیک سال (احمد فیاض و همکاران پاییز، ۱۳۹۰)



شکل ۱۱- دیاگرام سگ‌های رها شده در سطح شهری طی سالهای اخیر (مهدی نبی‌یان - ۱۴۰۰)



شکل ۱۲- قوانین برای جمع‌آوری فضولات حیوانات شهروندان برای حفظ سلامت محیط‌زیست

۴-۷- نگهداری و کنترل حیوانات در سطح شهرهای ایران و مقایسه با کشورهای دیگر

باتوجه به بررسی منابع این پژوهش در کشور ایران با جمع‌آوری حیوانات سرگردان شهر پس از عقیم‌سازی آنها را دوباره به سطح شهر باز می‌گردانند درحالی‌که این رهاسازی نه تنها موجب سازماندهی شهری نخواهد شد؛ بلکه خسارت‌های جبران‌ناپذیری از قبیل مدفوع، آزار و اذیت حیوانت دیگر، شیوع بیماری و... که با این روند به یکی از عوامل آلودگی‌های محیط‌زیست و طبیعت تبدیل خواهند شد، درحالی‌که ساماندهی آنها یکی از اهداف خدای متعال از خلق بشر بوده است پس آنها را از طبیعت گرفتن و در قفس رهاکردن در پناهگاه‌ها با امکانات محدود و هزینه‌های زیاد همکار شایسته‌ای نخواهد بود پس براین اساس می‌توان برای اطمینان بیشتر پارک‌ها و فضای سبز انسان و کودکان تفکیک داده شوند یا کمپ آنان ارائه گردد. در کشورهای دیگر به جای حذف حیوانات برای افراد جامعه قوانین وضع نموده‌اند تا موجب حفظ پاکیزگی، سازماندهی و نظم شهری خود کوشا باشند برای مثال جمع‌آوری فضولات حیوانات و همچنین برای حیوانات خانه و کمپ‌هایی ارائه کرده‌اند تا دیگر حیوانی سرگردان در سطح شهر نباشند.

آموزش به حیوانات شهری و کنترل آنها توسط مربی و همسو کردن آنها به سبک زندگی انسان‌ها در کشورهای دیگر امری مهم و ضروری می‌باشد و از سوی دیگر در کمپ‌های خارج شهر که مناسب با اقلیم شرایط زندگی حیوانات است دور از محل زندگی انسان‌ها به امور آنها رسیدگی شود.

این پژوهش تلاش دارد که موجب تعبیه خانه و کمپ مناسب (تعبیه فضایی مناسب و قابل کنترل برای حیوانات سرگردان با امکانات درست از قبیل خوراک، آب تمیز) و باتوجه به نوع جانوری‌شان در مناطق و اقلیم‌های مناسب شود. در نظر گرفتن زیستگاه مستقل برای حیوانات به دست انسان رسالت آدمی می‌باشد؛ زیرا خداوند حقوق زندگی را برای همه مخلوقاتش برابر در نظر دارد و هیچ یک را بر دیگری برتر نمی‌داند؛ بلکه انسان‌ها را بیشتر برای خدمتگزاری به دیگر مخلوقاتش که فاقد عقل و توانایی تفکر هستند بر روی زمین آفرید تا در حفظ آنان از قبیل منابع طبیعی محافظت کنند.

۱. توجه به حفظ و تعبیه آشیانه حیوانات: شرع مقدس، آشیانه و زیستگاه حیوانات را مصون از تعرض دانسته است.

۲. ضرورت توجه به منع بازی‌های انتفاعی از حیوانات

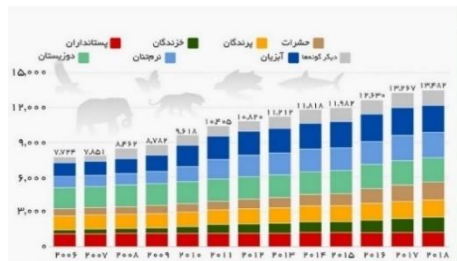
۳. ضرورت شناسایی حق رشد و تکامل و توجه به حق تولیدمثل و نسل‌کشی حیوانات حیات وحش و کنترل حیوانات نسل حیوانات شهری با نظارت و برنامه‌ریزی صحیح جهت جمع‌آوری و نگهداری از آنها (گالایل بلورچی و همکاران، تهران، ۱۳۹۴)

وقتی صحبت از استفاده از طبیعت در معماری به میان می‌آید، ممکن است تنها مصالح، چشم‌اندازها و فضای مسکونی در نظر افراد بیاید. اما معمولاً این را فراموش می‌کنیم که وجود خود را با هزاران شکل زندگی دیگر شریک هستیم و در طی سال‌ها، خود را از گونه‌های دیگری که زیست می‌کنند، نظیر حیوانات و پرندگان جدا کرده‌ایم. اما با وجود این، هنوز هم برخی هستند که ایده‌ای برای ارائه تعبیه خانه‌ها و کمپ‌ها برای آنان توسط شهرداری و ارگان‌های مربوطه باشند و زیست گونه‌های دیگر را هم در نظر

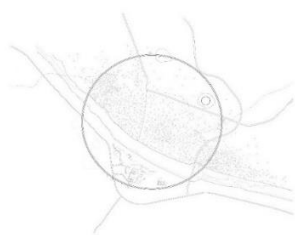
داشته باشند؛ جهت حفظ حق انسانی بر محیط‌زیست باید از طبیعت بهره‌برداری معقول و منطقی صورت گیرد تا حیات انسانی محفوظ بماند.

۴-۸- بحران انقراض حیوانات حیات‌وحش در ایران

در مقاله حاضر وضعیت نسل حیوانات حیات‌وحش و گونه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته و به این نتیجه می‌رسد که با مطالعات درست درباره رفتار و نیازهای موجودات باتوجه به نوع زیستی آنها (از نظر اقلیم) متوجه می‌شویم چه نوع مرزبندی باید برایشان در محیط‌زیستی صحیح و مناسب مثل آب‌وهوای تمیز را بیدارانه کرد و هدف از تامین و تبیین رفاه حیوانات حیات‌وحش ممانعت از انقراض آنها می باشد که باید زیر نظر سازمان‌های مربوطه و مربیان وظیفه‌شناس حیات‌وحش رسیدگی انجام پذیرد زیرا حیوانات باید مرزبندی‌های درست و مشخص شده درستی داشته باشند که از آب کافی منطقه‌ای برخوردار باشد تا بتوانند به زندگی طبیعی خودشان در منطقه‌های مشخص و مرزبندی شده به طور طبیعی زندگی، و غذای خود را تهیه کنند؛ حیوانات حیات وحش از لحاظ غریزی زمانی که مرزبندی درستی چون آب و هوای مناسب و کافی داشته باشند به شرط اینکه هیچ انسانی به مرزشان نتواند وارد شود و دسترسی داشته باشد، هیچ‌وقت از قلمرو و مرزبندی که توسط انسان ها برایشان مشخص می گردد خارج نمی‌شوند و به مرز انسان‌ها قدم بر نمی‌دارند؛ بلکه این ما انسان‌ها هستیم که به مرزو قلمرو آنها وارد می شویم.



شکل ۱۳- اینفوگرافی انقراض گونه‌های مختلف حیات‌وحش در سال‌های اخیر (اقتصاد نگار، ۱۳۹۷)



شکل ۱۴- شبیه‌سازی مرزبندی درست برای بقای حیوانات حیات‌وحش باتوجه به نوع زیستی آنها (آنجلو رنا، ۲۰۱۸)

برخی از معماران جهان همچون هدف این مقاله نیازهای بقای آنان را بررسی نموده‌اند و برای حفظ زیست محیطی مناسب آنها کوشیده‌اند تا باور بر جاندارگرایی را گسترش دهند؛ در ادامه به حیوانات باغ وحش و ارائه بازسازی باغ‌وحش‌ها با ایده‌های مناسب با توجه به روحیاتشان می‌پردازیم. شاید با علم بر معماری و روانشناسی معماری بتوان برای حیوانات باغ‌وحش هم در جهت رفاه آنها و نگاه‌داری برخی از آنها باتوجه بیشتر به احداث و طراحی باغ‌وحش‌های استاندارد و نظارت حرفه‌ای بتوان این علم را سرمنشأ علاقه و شوق انسان به طبیعت و سازماندهی حیوانات باتوجه به روحیات و نیازهایشان دانست.

۵-۱- خانه فیل در باغ‌وحش کپنهاگ

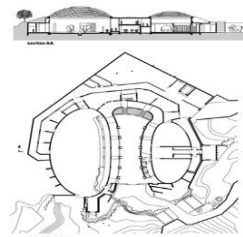
فaster برای ساخت خانه فیل در باغ‌وحش در وهله اول رفتار و نیازهای موجودات را مطالعه کرد. در گام بعدی سازه‌هایی را تعبیه کردند که با مه‌هایی برای مرطوب نگه‌داشتن پوست فیل‌ها و گرمایش از کف برای ممانعت از ترک خوردن پاهایشان را در محیط ایجاد کرد. بیرون از سازه، یک محفظه بزرگ با یک استخر را طراحی کرد که به آنها جایی می‌دهد تا پاهای خود را دراز کنند و سقف‌هایی که در فصل سرما از آنها محافظت می‌کند، باغ‌وحش‌ها، مرزبندی‌های حیات‌وحش بدون ارائه معماری باعث افسردگی، بیماری و در نهایت انقراض حیوانات می‌شود. (فاستر و همکاران، ۲۰۰۸ دانمارک)



شکل ۱۵- فضای مسقف خانه فیل برای حفاظت آنها در فصل سرما



شکل ۱۷- محوطه بیرونی خانه فیل در باغ وحش



شکل ۱۶- پلان خانه فیل
(فاستر + همکاران، ۲۰۰۸ دانمارک)



شکل ۱۸- باغ وحش استاندارد نزدیک به نیازها و عوالم حیوانات توسط ایطرح.

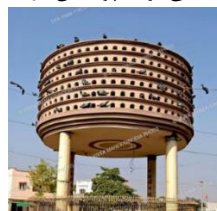
با تعبیه استاندارد پلان‌های درست باغ‌وحش‌ها می‌توانیم محیط بهتری را برای بقای آنها فراهم آوریم تا احساس در قفس بودن برایشان ایجاد نگردد. در واقع سیر کلاسیون بازدید انسانی کمتر و فضای برای زندگی و روزمره گی‌های حیوانات در باغ وحش‌ها بیشتر.

۶- یافته‌های پژوهش

یافته این پژوهش بر آن می‌باشد که با مشورت از افراد صاحب‌نظر و همچنین از دیدگاه افراد جامعه به‌عنوان بیننده سازه‌هایی که قرار بر شبیه‌سازی و اجرا دارند برای نظرسنجی استفاده کردیم تا برآورد گردد که در چه حد از این ایده و شرایط می‌تواند حس امنیت و بهداشت شهری در افراد جامعه ایجاد کند و با دیدن این خانه‌ها، سازه‌ها و برنامه سازماندهی چقدر می‌توانند در سطح شهر برای جامعه انسان‌ها و زیستن صحیح حیوانات مفید واقع گردند؛ در ادامه از طریق آمار و ریاضیات با سبک پرسش‌نامه لیکرت و ... به آن می‌پردازیم.

۱-۶- عنوان سؤالات

۱. با احداث چنین سازه‌هایی برای پرندگان در فضای سبز تهران موافقت؟



۲. آیا جمع‌آوری حیوانات سرگردان و نگهداری آنها در خانه حیوانات می‌تواند در نظم شهری مؤثر باشد؟
۳. آیا موافقت خانه حیوانات برای انواع حیوانات شهری سرگردان توسط شهرداری تعبیه گردد؟
۴. آیا با ساخت همچنین سازه‌هایی همچون کشورهای پیشرفته برای عبور حیوانات از جاده‌ها پیش‌بینی شده در سالهای آینده موافقت؟



۵. آیا با هزینه‌کردن شهرداری برای فرهنگ جاندارگرایی در کشور موافقت؟
۶. آیا خانه کبوترها می‌تواند سلامت آنها را از سرگردان بودن در سطح شهر برای پیدا کردن دان محفوظ نگه دارد؟
۷. آیا با تفکیک فضاهای سبز مخصوص حیوانات از محیط انسان برای سازماندهی شهر موافقت؟
۸. آیا با نگهداری حیوانات در زیستگاه مناسب تعبیه شده توسط شهرداری در بیرون شهرها موافقت؟
۹. آیا با بازسازی باغ‌وحش‌ها همراه با تربیت و نگهداری صحیح آنها توسط شهرداری موافقت؟
۱۰. آیا موافقت برای هر حیوانی با توجه به اقلیم خودش، زیستگاه و خانه برایش توسط شهرداری تعبیه گردد؟
۱۱. آیا با آموزش کودکان در رابطه با برخورد با حیوانات و دوری از حیوان آزاری موافقت؟
۱۲. آیا خانه حیوانات هم باید با زیبایی و نظم بیرون شهری هم سو و هم جهت باشد؟
۱۳. آیا تعبیه سازه‌هایی برای حیوانات کمک به زیباسازی شهر می‌کند؟
۱۴. آیا با تعبیه سازه پرندگان برای لانه گذاری و تغذیه در بام‌های خانه‌های شهری موافقت؟
۱۵. با تعبیه لونه‌های کوچک بر روی درختان خیابان‌های شهر موافقت؟
۱۶. آیا با اختصاص یک پارک تهران برای گرداندن حیوانات خانگی توسط صاحبانشان و اجازه شهرداری موافقت؟
۱۷. آیا با ساخت سازه‌هایی برای حیوانات در حیات‌وحش هم موافقت؟
۱۸. آیا با سازه‌هایی برای تغذیه و زاد و ولد حیوانات وحشی در حیات‌وحش چه حفاظت شده و چه غیر حفاظت شده موافقت؟
۱۹. آیا با تبدیل پناهگاه‌های حیوانات که همچون قفس هستند به سازه‌هایی با محیط‌زیستی سبز موافقت؟
۲۰. آیا نظیر ساخت این سازه‌ها برای پرندگان در دکل‌های بیرون شهری و تیر چراغ برق شهری موافقت؟



جدول ۲- توزیع فراوانی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی

درصد	فراوانی	متغیر	
۴۰/۵۰	۱۵	مرد	جنسیت
۵۹/۵۰	۲۲	زن	
۱۳/۵۰	۵	دیپلم	
۲/۷۰	۱	کاردانی	سطح تحصیلات
۵۱/۴۰	۱۹	کارشناسی	
۲۷/۰۰	۱۰	کارشناسی ارشد	
۵/۴۰	۲	دکتر	
۲۴/۳۰	۹	سال ۱۸-۲۵	گروه سنی
۲۷/۰۰	۱۰	سال ۲۶-۳۰	
۸/۱۰	۳	سال ۳۱-۳۵	
۴۰/۵۰	۱۵	بالتر از ۳۵ سال	

۲-۶- آمار توصیفی

به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی از شاخص‌ها فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار، کجی، کشیدگی، حداقل و حداکثر نمره استفاده شد.

نتایج حاصل از جدول ۲ نشان‌دهنده توزیع فراوانی و درصد شرکت‌کنندگان به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و گروه سنی است.

جدول ۳- شاخص‌های توصیفی متغیر تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشیدگی	حداقل نمره	حداکثر نمره
رضایتمندی	۴/۴۵	۰/۴۰	-۰/۵۴	۰/۵۰	۳/۵۰	۵/۰

نتایج حاصل از جدول ۳ نشان‌دهنده شاخص‌های توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، کجی، کشیدگی، حداقل و حداکثر نمره متغیر تحقیق است.

۳-۶- آمار استنباطی

به منظور بررسی فرضیه تحقیق از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده می‌شود.

جدول ۴- آزمون تی نمونه‌ای برای مقایسه میانگین رضایتمندی با میانگین فرضی ۳

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین	t	df	Sig.	تفسیر
۳۷	۴/۴۵	۰/۴۰	۰/۰۷	۲۱/۹۲	۳۶	۰/۰۰۱	معنادار

طبق جدول ۴ مقایسه میانگین رضایتمندی با میانگین فرضی ۳، با میانگین ۲۱/۹۲ با مقدار t ، ۴/۱۳ در سطح ۰/۰۱ معنادار است. بدین معنا که میانگین در این متغیر بیش‌تر از حد متوسط (۳) هست؛ در نتیجه فرضیه صفر رد می‌شود و فرضیه تحقیق تأیید می‌شود؛ یعنی میزان رضایتمندی در خصوص امنیت حیوانات و مردم بیش از حد متوسط است.

۴-۶- حجم نمونه

زمانی که حجم جامعه مشخص نباشد از فرمول فوق استفاده می‌شود. مقدار $Z2$ یک مقدار ثابت است که به فاصله اطمینان و سطح خطا (α) بستگی دارد. معمولاً سطح خطا ۵٪ یا ۱٪ در نظر می‌گیرند. برای مثال اگر سطح خطا یا سطح معناداری (significant level) برابر ۵٪ در نظر گرفته شود سطح اطمینان برابر با ۹۵٪ خواهد بود. در نتیجه $Z2$ باتوجه به جدول آماری ۱/۹۶ خواهد بود. مقدار d نیز بر اساس همان سطح خطا یا برابر ۰/۰۵ در نظر گرفته می‌شود.

در این بخش پژوهشگر با عنایت به حجم، ساختار و عناصر تشکیل‌دهنده جمعیت آماری اقدام به تعیین روش نمونه‌گیری، اندازه و حجم نمونه می‌کند. نمونه آماری در این پژوهش شامل دو گروه می‌باشد، گروه اول شامل ۱۵ نفر از متخصصان در زمینه تدریس الکترونیک در دانشگاه پیام‌نور که اعضای پانل دلفی در بخش کیفی را تشکیل می‌دادند، پرسش‌نامه اول برای تعیین میزان تناسب و درستی مدل اولیه در بین این گروه پخش شد و گروه دوم شامل مدرسان الکترونیک دانشگاه پیام‌نور که از بین ۱۸۰۰ نفر و بر اساس فرمول کوکران، نمونه مناسب آماری ۳۹۰ نفر برآورد شد که برای اطمینان بیشتر تعداد ۴۱۰ نفر انتخاب و بررسی شد.

$$n = \frac{Z^2 S^2}{d^2} \quad (1)$$

$$n = \frac{Z^2 pq / d^2}{1 + \frac{1}{N} (\frac{Z^2 pq}{d^2} - 1)} = \frac{1.96^2 * (0.5 * 0.5) / 0.05^2}{1 + \frac{1}{1800} (1.96^2 * (0.5 * 0.5) / 0.05^2 - 1)} = 390 \quad (2)$$

۷- بحث و نتیجه

لذا مقاله حاضر با مطالعات موشکافانه‌ای که داشته است سعی دارد عنوان کند که:

(۱) ایده تعبیه کمپ خانه‌ها و سازه‌هایی برای حیوانات سرگردان از قبیل سگ‌ها در برون شهر تعبیه گردد و تا زمان به سرپرستی گرفته شدن آنها توسط نیازمندان همچون باغداران، گله‌داران و.... می‌توان به آنها رسیدگی و نگهداری شوند در نهایت در این کمپ‌ها به زیست خود ادامه بدهند چه‌بسا از لحاظ زادوولد هم می‌توان آنان را کنترل کرد. کمپ حیوانات در بیرون شهر سازه‌ای که در جایگاهی مناسب و حد الامکان در مناطق سردسیرتر برای تحمل بیشتر حیوانات در شرایط آب‌وهوایی خوب بهترین گزینه برای حفظ و کنترل آنها می‌باشد.

(۲) دیگر موضوع مقاله حاضر که عنوان می‌کند مرزبندی‌هایی در جنگل‌ها و خارج شهرها برای حیوانات زیست‌بوم در حال انقراض که مناسب با اقلیم آب‌وهوایی آنان می‌باشد مشخص گردد.

(۳) همچنین با مطالعات لازم راجع به روحیات و عواطف مورد نیاز حیوانات باغ‌وحش با روش‌های ذکر شده در این مقاله که می‌تواند آنان را از بیماری و افسردگی‌هایی که ممکن است در طول عمر زندگی‌شان با آن مواجه شوند باعث کاهش آنها باشد افزون بر آن موجب بازسازی و طراحی باغ‌وحش‌های استاندارد ایران می‌شود و از زیستن سخت آنان در قفسه‌ها که ممکن است باعث از بین رفتنشان باشد تا حد امکان از انقراض و نابودی آن‌ها ممانعت کنیم

۴) با در نظر گرفتن سازه‌هایی برای کبوترها دیگر شاهد پراکندگی آنها در سطح شهر نخواهیم بود همین‌طور لانه‌ایی در سطح شهر و طناب بندی‌هایی در ارتفاعات به جای سیم‌های برق برایشان در نظر داشته که از برق‌گرفتگی آنها ممانعت گردد.

منابع

۱. ارن استیپی مترجم امیر قربان‌پور (۲۰۱۷)، کتاب حیوانات محو شده گفتمان، محیط‌زیست، و پیوند دوباره با جهان طبیعت (ص ۳۱-۱۷۱-۱۹۴-۲۰۲-۲۱۰-۲۲۰-۲۶۲)
۲. محمد اسداللهی، مهندسی ساختمان و علوم مسکن ۱۳۹۹، مقاله تحلیلی بر میزان تحقق‌پذیری احساس امنیت شهروندان با بهره‌گیری از الگوی حکمروایی مطلوب شهری
۳. احمد فیاض، ویدا فلاحیان، سوسن سیمانی، علی اسلامی فر، آیدا محمدیان، محبوب حضرتی، ویژگی‌های اپیدمیولوژیک موارد حیوان‌گزیدگی ارجاع شده به مرکز درمان، پیشگیری‌های انستیتو پاستور ایران و مقایسه آنها در سالهای ۱۳۷۲-۳ و ۱۳۸۷-۸ در تهران بزرگ، صفحات ۳-۴-۵
۴. پریسا مشایخی، فرشته مسیح پور، محمدرضا ناصریه، ابراهیم علمی، اکبر ظاهری پژوهش؛ در پزشکی (مجله پژوهشی دانشکده پزشکی) دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی دوره ۳۵، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۰، صفحات ۱۶۸ تا ۱۷۳ - SID.ir 59813900308.pdf
۵. فیروز اسماعیل‌زاده و همکاران ۱۳۹۳/۹/۲۰، مقاله پیشگیری از «هاری» پس از مواجهه با حیوان‌گزیدگی، صفحات ۴ و ۵
6. The Sociology of Anthony Giddens Copyright Date: 2003 Published by: Pluto Press
<https://doi.org/10.2307/j.ctt18fs82w> Pages:57to59 2005
7. <https://hawzah.net/fa/Article/View/91383/>
8. <https://www.jstor.org/stable/j.ctt18fs82w>
9. <https://futurearchitectureplatform.org/projects/134bdfda-b27e-4704-9817-c86d3186f63f/>
10. <https://mohitesabs.blogspot.com/category/cat-27>
11. menthol architekci
12. <https://etarh.com/project-zoo/>
13. <https://futurearchitectureplatform.org/tags/environment/ideas/>
14. <http://shabestan.ir/detail/News/650352>
15. <https://futurearchitectureplatform.org/projects/134bdfda-b27e-4704-9817-c86d3186f63f/>